

pozostawiła po sobie obca, przedmiotowa rzeczywistość, ale także ze śladów, które sam współtworzyłem. Były to stronicze z książki telefonicznej, reprodukcje obrazów, pocztówki, ale i też własne fotografie, rysunki i collage. Umieszczałem na nich znaki rombu posługując się takimi narzędziami i mediami twórczymi jak pędzel (tusze-farba), pisak (czarny, czerwony i inne), folia samoprzylepna (czarna, czerwona), aparat fotograficzny (zdjęcia barwne i czarno-białe). Czerwona oprawa serii, podział na cykle i tematy, to elementy systematyzujące i komponujące w logiczną całość albumowe przedsięwzięcie. Dwadzieścia trzy albumy ustawione razem obok siebie tworzą „jedno dzieło” - i tak je również traktuję.

Jeden z czerwonych albumów, który nosi tytuł „Piętno”, ma dla mnie wyjątkowo osobisty charakter. Album „Piętno” jest zbiorem zdjęć-fragmentów fotografii z moją podobizną - wykonanych w różnych okresach mojego życia. Powyjmowałem je z rodzinnego albumu i „szufladkowego archiwum”. Są to pozowane, albo przypadkowo wykonane przez kogoś, zdjęcia mojej postaci. Utrwalone zostały na nich „niezapomniane chwile”. Każde ze zdjęć napiętnowałem czarnym znakiem rombu - często romb nachalnie przesłania moją twarz. Naznaczone w ten sposób fotografie nakleiliśmy na czarne papiery formatu A 4, zafooliowałem i umieściłem w czerwonym segregatorze. Przez znak rombu uporządkowałem swoje archiwum fotograficzne, ale paradoksalnie irracjonalnie pozbawiłem dokumentację osobowej tożsamości - jeden z moich fotograficznych portretów (z dowodu osobistego) zasłonił czarny romb. Romb stał się integralną częścią mojej sztuki - jest

jej demiurgiem. Poprzez mój świadomy wybór „wtrącił” się również w codzienne życie - jako obrazoburca.

„Romby wędrujące” poprzez stronicze albumów wzbogaciły moje doświadczenia artystyczne o nowe przemyślenia dotyczące mojej kondycji twórczej i uwolniły we mnie nieznanne dotąd emocje wobec twórczych wyzwań, wyborów i postanowień.

Romb to figura matematyczna, którą łatwo zaprzętać irracjonalności. Jest ekspresyjny (w ostrych i rozwartych kątach), więc potrafi być zauważony, jest też symetryczny, więc pozostaje długo w centrum uwagi. Podporządkowując sobie figury uznawane w świecie matematycznym za idealne. Dominuje nad nimi, ponieważ jak każdy „ułomek” (kopnięty kwadrat), nie znosi wyrachowania i wyrafinowania. Romb jest samotnikiem, ale ma dwuznaczną naturę. Chowa się w czerni, albo przyozdabia blichtrzem otoczenia.

GALERIA grafiki
Biblioteki Sztuki

Wystawa Andrzeja Pietscha

W piątek 25 marca 2005 o godz. 11.00 odbędzie się spotkanie i otwarcie wystawy Andrzeja Pietscha. Prezentowane będą rysunki i grafiki z lat 1980-2003, a wykład pt. „Wspinanie i sztuka jako kreacja” zakończy spotkanie.

Janina Wallis

wydział humanistyczny ...Instytut Filozofii

XVII Czytania poświęcone pamięci Kazimierza Twardowskiego LWÓW, luty 2005

Dzisiejsza panorama filozofii polskiej, zwanej przez niektórych nowoczesną bądź naukową, w dużej mierze zawdzięcza swój kształt działalności dydaktycznej Kazimierza Twardowskiego (1867-1938), który, po powołaniu go na katedrę filozofii we Lwowie w roku 1886 rozpoczął wytężoną pracę nauczycielską. Ten wychowanek elitarnego wiedeńskiego gimnazjum, *Theresianum*, i tamtejszego uniwersytetu, objawszy obowiązki profesora we Lwowie, nie spodziewał się zapewne, że całe jego życie zwiąże się z tym miastem. Prócz działalności dydaktycznej nie unikał również zadań organizacyjnych, pełniąc np. funkcję rektora, i to w okresie wyjątkowo trudnym, podczas I wojny światowej. W życiu wypełnionym nauczaniem, biurokracją i pracą pisarską, udawało mu się jeszcze znajdować czas na udane życie rodzinne, prowadzenie dzienników i półprywatne spotkania z uczniami. A tych nie brakowało, wystarczy wymienić kilka nazwisk spośród filozofów, których książki są nadal wznawiane i czytane: K. Ajdukiewicz, T. Czeżowski, W. Witwicki, I. Dąmbska, J. Łukasiewicz, T. Kotarbiński, W. Tatarkiewicz, R. Ingarden, czy S. Swieżawski. Nie wszyscy oni należeli do tzw. szkoły lwowskiej w polskiej filozofii, lecz nawet ci, spoza ścisłego grona uczniów, przyznawali, że postać Twardowskiego, wymagana przezeń sumienność i skrupulatność, jasność myślenia, przekładająca się na jasność wykładu, były zaletami, które nie mogły nie wywrzeć na nich swego wpływu. Obejmowali oni później stanowiska na uniwer-

sytetach krajowych i dzisiaj mówi się w filozofii o szkole lwowsko-warszawskiej.

Filozofowie, przynajmniej niektórzy z pracujących na lwowskich uczelniach, starają się nawiązywać do dorobku i tradycji filozoficznej, jaką tworzył

tam Twardowski. Stąd pojawiła się idea organizowania corocznych spotkań, odbywających się w okolicach rocznicy śmierci tego filozofa, 11 lutego 1938 r. Prócz uczelni ukraińskich tegorocznym współorganizatorem Czytań była także Katedra logiki i metodologii nauk Uniwersytetu Łódzkiego. Prócz referentów z UŁ pojawili się także przedstawiciele KUL-u, jak i również UZ. Ten ostatni był reprezentowany przez prof. Ryszarda Palacza i dra Tomasza Mroza. Prof. R. Palacz przygotował odczyt pt. *K. Twardowski jako historyk filozofii*, w którym – m. in. na podstawie *O filozofii średniowiecznej* Twardowskiego (Lwów 1910) – wskazał, że Twardowskiemu brakowało odpowiedniego warsztatu, aby mógł być uznany za profesjonalistę na polu historii filozofii, nawet jak na ówczesny stan wiedzy o średniowieczu, który był mu zresztą nieznanymi. Książeczkę swoją oparł na wykładach Franza

DR OLEG HIRNYI I PROF. RYSZARD PALACZ

Brentany, których słuchał w czasie swoich studiów uniwersyteckich. Mimo pewnych niedociągnięć, książeczka ta spełniała swoje zadanie popularyzacji osiągnięć filozofii wieków średnich. Dodajmy także, że nie była ona przeznaczona dla studentów, ale dla szerszej publiczności, zawierała bowiem prelekcje wygłoszone w 1906 r., a wydane dopiero cztery lata później. Z dydaktycznego punktu widzenia sprawdziła się, choć dzisiaj jest już anachroniczna. Dr T. Mróz przedstawił natomiast *Dzieje jednej filozoficznej znajomości: K. Twardowski – W. Lutostawski*, m. in. na podstawie zachowanej korespondencji obu filozofów. Zwrócił uwagę na trzy tematy pojawiające się w tej wymianie myśli: niską ocenę stanu filozofii polskiej, jaką wyrażali obaj – wtedy trzydziestoletni – uczeni, niezrealizowane plany organizacji we Lwowie międzynarodowego zjazdu filozoficznego na początku lat dwudziestych oraz spór między nimi, dotyczący kształtu filozofii jako takiej. Pomimo różnic charakterów i odmiennych wizji zadań i celów tej dyscypliny, ich znajomość trwała i widzieli dla siebie nawzajem miejsce na polskiej scenie filozoficznej. Ten filozoficzny pluralizm, jakiemu do pewnego stopnia hołdował Twardowski, został niestety zignorowany przez większość jego uczniów. Z tego względu wydaje się, że warto odświeżyć tę często zapomnianą wartość uprawiania filozofii.

Jak zawsze przy tego typu spotkaniach, wiele do dialogu wносиły rozmowy odbywane poza programowymi odczytami. Jednym z zainteresowanych nawiązaniem ciągłości ukraińskiej filozofii do tradycji sprzed 1939 r. był doc. dr Oleg Hirnyy, który prócz zainteresowania filozofią polską zajmuje się także działalnością translatorską. Przetłumaczył ostatnio m. in. na j. ukraiński t. III *Historii filozofii W. Tatarkiewiczza*. Wśród zajmujących się badaniami nad spuścizną szkoły lwowskiej należy wymienić jeszcze dra Borysa Dąbrowskiego, który obronił pracę na temat koncepcji logicznych szkoły. Inną osobą, również będącą inicjatorem Czytań poświęconych Twardowskiemu, jest z zawodu lekarz dr Janusz Sanocki, który swoją

dysertację oparł na ideach epistemologicznych zawartych w rozprawie habilitacyjnej Twardowskiego. Dr Sanocki jest również tłumaczem, a jego dziełem jest przełożenie t. II *Historii filozofii W. Tatarkiewiczza* na j. ukraiński.

Wszyscy oni należą do grona niestrudzonych poszukiwaczy śladów szkoły lwowskiej również w samym mieście, a dr Hirnyy zajął się oprowadzeniem części uczestników konferencji po Lwowie, wskazując stare kamienice, gdzie mieszkali przedstawiciele szkoły, dawne budynki uniwersyteckie, czy wreszcie ulubioną przez nich kawiarnię, w której aktualnie mieści się bank, jako widoczny symbol nowych czasów. Ostatnio podjął także próbę zbadania wpływu nauczania Twardowskiego na twórczość filozoficzną i okołofilozoficzną Ukraińców. Że tacy byli wśród jego słuchaczy – to nie ulega wątpliwości. Szczególnie interesującą postacią w tym gronie wydaje się zaufany przyjaciel Twardowskiego, psycholog Stefan Baley; dr Hirnyy planuje uczynić jego działalność naukową tematem swojej pracy habilitacyjnej.

Smutną była wizyta na Cmentarzu na Łyczakowie. O ile odnalezienie mogiły Twardowskiego nie sprawiło większych kłopotów, to jej stan okazał się opłakany. Prosty, wbity w ziemię krzyż, na którym znajduje się odrapany kawałek blachy. Przygnębiające były również informacje o niszczeniu polskich nagrobków i wznoszeniu w ich miejscu nowych, betonowych miejsc pochówku. Samo miasto, zwłaszcza jego centrum, prezentuje się o wiele lepiej. Pozostałości z przeszłości austro-węgierskiej i polskiej są sukcesywnie odnawiane i mimo podłej pogody napawało to optymizmem, co do dalszej drogi Ukrainy.

Sama konferencja, mimo niedopracowania organizacyjnego, może w przyszłości przynieść dobre owoce polsko-ukraińskiego porozumienia, o ile jej poziom będzie się podnosił, a to zależy już tylko od organizatorów i prelegentów. To dobrze, że można bez uprzedzeń spojrzeć na dziedzictwo zeszłego już wieku jako na inspirację filozoficzną zarówno austriacką, jak i polską i ukraińską. Wypada mieć nadzieję, że przynajmniej w tym wypadku filozofia Twardowskiego i jego szkoły może stać się płaszczyzną porozumienia. Wydaje się również, że bez udziału przedstawicieli polskiego środowiska filozoficznego trudno będzie w dzisiejszym Lwowie badać życie filozoficzne tego miasta przed 1939 r. Tym bardziej, że polscy historycy filozofii mają w tym zakresie pewne osiągnięcia, których nie sposób przecenić lub zignorować. Godnym uwagi postulatem byłoby także przełożenie na język ukraiński przynajmniej najważniejszych prac Twardowskiego. Warto więc organizować kolejne takie spotkania, wyciągając co roku nowe wnioski dla ulepszenia atmosfery dialogu, aby można było skupić się na dorobku filozoficznym twardowszczyków, który w wielu aspektach – mimo upływu lat – stanowi ważny kamień milowy w filozofii polskiej i światowej.

mt

...Instytut Politologii

Ukazała się nowa praca pt. „Piętnaście lat doświadczeń polskiej transformacji”. Jest to opracowanie zbiorowe, wydane jako pokłosie konferencji zorganizowanej przez Instytut Politologii UZ oraz Zamiejscowy Wydział Kultury Fizycznej w Gorzowie Wlkp pt.: Z perspektywy piętnastolecia III Rzeczypospolitej (1989- 2004). Całość opracowali redakcyjnie W. Hładkiewicz oraz M. Szczerbiński. Recenzją pracę opatrzył prof. Czesław Osękowski.

mt

Elżbieta Jastrzębska

Edukacja interkulturowa przyszłych nauczycieli języka francuskiego

Pedagogika holistyczna wywodząca się z psychologii humanistycznej, socjologii społecznej i podejścia kognitywnego opiera się na założeniu, że człowiek stanowi nierozdzielny całość, a wiedza i umiejętności powstają w ciągłym procesie interakcji między wszystkimi wymiarami osobowości: kognitywnym, afektywnym i działaniowym.

Szeroko pojęte współczesne kształcenie nauczycieli ma przygotować ich do autonomicznego, twórczego rozwoju i wyboru własnej koncepcji działania nauczycielskiego, ponieważ *proces stawania się nauczycielem jest rozciągnięty w czasie i zależy od osobistego zainteresowania kandydatów do zawodu własnym uczeniem się i poczucia odpowiedzialności za ten proces*¹.

Współczesne wstępne kształcenie nauczycieli języków obcych winno być więc edukacją holistyczną, biorącą pod uwagę wszystkie wymiary osobowości studenta, integrującą teorię i praktykę, wiedzę i umiejętności w celu jak

najlepszego przygotowania go do pełnienia nowych ról i realizacji złożonych zadań dydaktycznych w przyszłej karierze zawodowej.

Przeniesienie środka ciężkości z procesu nauczania na proces uczenia się spowodowało zmianę ról nauczyciela: z nauczyciela-przekaznika wiedzy na nauczyciela-organizatora, nauczyciela-doradcę i nauczyciela-mediatora².

Zdaniem znawców przedmiotu³, nauczyciel języków obcych, dostarczając uczniom narzędzia komunikacji, ponosi większą odpowiedzialność niż nauczyciele innych przedmiotów. W słowie „KOMUNIKOWAĆ SIĘ” zawiera się bowiem bardzo wiele znaczeń: to nie tylko przekazywać informacje i je odbierać, ale przede wszystkim: ZROZUMIEĆ SIĘ, POROZUMIEĆ SIĘ, ZAAKCEPTOWAĆ, UCZYĆ SIĘ.

*Europejski System Opisu Kształcenia Językowego (Cadre commun européen pour les langues)*⁴ określa kompetencje ogólne jakimi powinien dysponować użytkownik lub uczący się języka obcego.

Kompetencje ogólne (wg europejskiego systemu opisu kształcenia językowego)

UMIĘTNOŚĆ UCZENIA SIĘ (SAVOIR-APPRENDRE)	UMIĘTNOŚĆ UCZENIA SIĘ (SAVOIR-APPRENDRE)
1) WRAZLIWOŚĆ JĘZYKOWA I KOMUNIKACYJNA	1) POSTAWY <ul style="list-style-type: none"> • otwartość i zainteresowanie nowymi doświadczeniami, innymi osobami i społeczeństwami • skłonność do relatywizacji własnego kulturowego punktu widzenia
2) OGÓLNA WRAZLIWOŚĆ I SPRAWNOŚĆ FONETYCZNA	2) MOTYWACJE
3) TECHNIKI UCZENIA SIĘ	3) SYSTEM WARTOŚCI
4) UMIĘTNOŚCI HEURYSTYCZNE	4) POGLĄDY
	5) STYLE POZNAWCZE
	6) CECHY OSOBOWOŚCIOWE
UMIĘTNOŚCI (SAVOIR-FAIRE)	UMIĘTNOŚCI (SAVOIR-FAIRE)
1) PRAKTYCZNE <ul style="list-style-type: none"> • społeczne • życiowe • zawodowe 	1) PRAKTYCZNE <ul style="list-style-type: none"> • społeczne • życiowe • zawodowe
2) INTERKULTUROWE <ul style="list-style-type: none"> • dostrzeganie związków między kulturą własną i obcą • pośredniczenie między kulturą własną a kulturą obcą • radzenie sobie z nieporozumieniami interkulturowymi i wynikającymi z nich konfliktami • przezwyciężanie stereotypów 	2) INTERKULTUROWE <ul style="list-style-type: none"> • dostrzeganie związków między kulturą własną i obcą • pośredniczenie między kulturą własną a kulturą obcą • radzenie sobie z nieporozumieniami interkulturowymi i wynikającymi z nich konfliktami • przezwyciężanie stereotypów
WIEDZA DEKLARACYJNA (SAVOIR)	WIEDZA DEKLARACYJNA (SAVOIR)
<ul style="list-style-type: none"> • Wiedza o świecie • Wiedza socjo-kulturowa • Świadomość (wrażliwość) interkulturowa 	<ul style="list-style-type: none"> • Wiedza o świecie • Wiedza socjo-kulturowa • Świadomość (wrażliwość) interkulturowa

Jak wynika z zestawienia obok, te kompetencje ogólne składają się na kompetencję interkulturową, bez której komunikacja nie mogłaby naprawdę zaistnieć.

Pojęcie kompetencji interkulturowej zawiera w sobie:

- Umiejętność nawiązania relacji między kulturą rodzimą a kulturą obcą;
- Uwrażliwienie na pojęcie kultury oraz umiejętność rozpoznania i zastosowania różnych strategii w celu nawiązania relacji z przedstawicielami innych kultur;
- Zdolność pełnienia roli mediatora między własną kulturą i kulturą innego obszaru językowego⁵.

Nauczyciel jęz. obcych ma pomóc młodym rozwinąć ich kompetencję interkulturową, tak, aby, zachowując swoją tożsamość narodową, byli zdolni zintegrować się ze społeczeństwem europejskim.

Jeśli przyszli nauczyciele jęz. obcych mają być mediatorami językowymi i kulturowymi oraz „edukatorami” interkulturowości, to sami muszą posiadać tę kompetencję interkulturową (*znajomość wiedzy socio-kulturowej i umiejętność jej nauczania, a także postawy i umiejętności interkulturowe*). Powinni „przeżyć” tę edukację w kształceniu wstępnym.

Edukacja interkulturowa posiada trzy wymiary: kognitywny, afektywny oraz działaniowy i jest dynamicznym procesem składającym się z kilku faz⁶.

FAZY EDUKACJI INTERKULTUROWEJ	CELE / ZADANIA
SPOJRZEĆ NA SIEBIE „Z ZEWNĄTRZ”	<ul style="list-style-type: none"> • umieć dokonać analizy naszych zwyczajów, sposobów myślenia i życia; • dokonać analizy tego, co zazwyczaj oceniamy jako pozytywne i negatywne w naszej rzeczywistości społecznej i kulturowej; • umieć wyjaśnić tę rzeczywistość ludziom, którzy jej nie znają; • zdawać sobie sprawę ze swoich reakcji na inne grupy społeczne i kulturowe.

ZROZUMIEĆ ŚWIAT, W KTÓRYM ŻYJEMY	<ul style="list-style-type: none"> • rozumieć, że świat, w którym żyjemy, jest współzależny i że społeczeństwa potrzebują siebie nawzajem; • zdawać sobie sprawę, że wszyscy ponosimy odpowiedzialność za świat, w którym żyjemy.
POZNAĆ I „OSWOIĆ SIĘ” Z INNYMI RZECZYWISTOŚCIAMI / KULTURAMI /	<ul style="list-style-type: none"> • analizować własną wiedzę na temat innych kultur; • rozumieć, że nie istnieją kultury wyższe i niższe; • rozumieć, że każda kultura jest rezultatem i wytworem innej rzeczywistości; • zdać sobie sprawę, że każda kultura nosi w sobie aspekty pozytywne, z których mogliśmy brać przykład oraz aspekty negatywne, które moglibyśmy krytykować.
POJMOWAĆ RÓŻNICE W SPOSÓB POZYTYWNY	Rozumieć, że różnice między kulturami są atutem, a interakcje między różnymi kulturami są wzbogacające dla poszczególnych jednostek oraz całych społeczeństw (każde społeczeństwo może nauczyć się czegoś od innych społeczeństw i kultur i w zamian, nauczyć wiele innych).
ROZWIJAĆ POZYTYWNE POSTAWY, WARTOŚCI I ZACHOWANIA	Kłaść nacisk na promowanie ważnych wartości: prawa człowieka, akceptacja innych, tolerancja, szacunek, solidarność, pokojowe rozwiązywanie konfliktów.

Specjaliści (autorytety) w dziedzinie interkulturowości (Martine Abdullah-Preceille⁷, Roberto Miguelez⁸, Michael Byram) podkreślają fakt, iż zrozumienie drugiej osoby wymaga pracy nad samym sobą, nad własnym subiektywizmem.

Prawdziwym wyzwaniem pedagogicznym edukacji interkulturowej jest więc kształcenie umiejętności określenia swojej **tożsamości społecznej**⁹ oraz proces **decentracji** – spojrzenia na siebie i na własną kulturę oczami przedstawiciela innej kultury.

W następnej kolejności, następuje etap „empatii”, zrozumienia „inności”, spotkania się z innymi „tożsamościami” społecznymi i innymi kulturami.

Edukacja interkulturowa studentów nauczycielskiego kolegium języków obcych jest procesem złożonym i ma dwa ważne kierunki działania:

- a) jest skierowana do studenta jako podmiotu uczącego się języka obcego;
- b) jest edukacją przyszłego nauczyciela języka obcego.

Pojawia się więc ważne pytanie: **W jaki sposób jak najlepiej zrealizować to zadanie?**

Naszym zdaniem, metodą umożliwiającą doskonałą realizację edukacji interkulturowej w tych dwóch kierunkach, jest metoda projektu.

Projekt ma na celu wszechstronny rozwój studenta, ponieważ angażuje wszystkie jego kompetencje ogólne: wiedzę, umiejętności praktyczne, uwarunkowania osobowościowe, kompetencję uczeniową. Sprzyja wzięciu na siebie odpowiedzialności, rozwija autonomię i umiejętności społeczne.

Spełnia wszystkie postulaty współczesnej dydaktyki:

- 1) uczenie się w działaniu;
- 2) skoncentrowanie na uczącym się (decentracja działania pedagogicznego z nauczyciela na ucznia);
- 3) autentyczność sytuacji uczenia się;
- 4) uczenie się twórcze;
- 5) autonomia / socjalizacja
- 6) podejście holistyczne (całościowe)
- 7) interdyscyplinarność
- 8) integracja sprawności
- 9) różnorodność form pracy, technik i materiałów.

Jakie jest praktyczne zastosowanie metody projektu w edukacji interkulturowej studentów sekcji języka francuskiego NKJO Uniwersytetu Zielonogórskiego?

- A) W ramach modułu EDUKACJA INTERKULTUROWA na zajęciach z dydaktyki jęz. francuskiego, po wprowadzeniu w tematykę interkulturową poprzez wykład i dyskusję, zrealizowaliśmy ze studentami w roku akademickim 2003/2004, następujące duże projekty:
 - 1) Broszurę zawierającą inwentarz ćwiczeń na każdy etap edukacji interkulturowej oraz scenariusze lekcji europejskich na różnych poziomach nauczania w wersji dwujęzycznej: „Europa na lekcjach języka obcego”.
 - 2) Seminarium naukowo-dydaktyczne na temat europejskiej polityki językowej.
- B) Inne ważne projekty realizowane cyklicznie:
 - 1) Duże wydarzenia kulturalne, takie jak:
 - Międzynarodowe Dni Frankofonii;
 - Ogólnopolski Uniwersytecki Festiwal Filmu Krótkometrażowego w Języku Francuskim.
 - 2) Wymiany studentów sekcji francuskiej NKJO i Uniwersyteckiego Instytutu Kształcenia Nauczycieli z Caen.
 - 3) Organizowanie konkursów dla młodzieży szkolnej uczącej się języka francuskiego (poetycki, cywilizacyjny, ekspresyjny, twórczy).
 - 4) Imprezy studenckie związane z rytmem roku akademickiego, np. Otrzęsiny I roku, Wieczór Wigilijny
 - 5) Warsztaty dla młodzieży gimnazjów i liceów (ludyczne, multimedialne i fonetyczne).
 - 6) Projekty kulturalne w ramach obowiązkowych dla studentów, zajęć warsztatowych, tzw. Ateliers - prowadzonych nieodpłatnie przez nauczycieli kolegium (np. wypracowanie konkretnych wytworów: filmu krótkometrażowego, sztuki teatralnej, gazetki sekcji języka francuskiego, gazetki dydaktycznej, wystawy).
- C) Mniejsze prace projektowe realizowane na różnych zajęciach w kolegium:
 - a) Kompetencja różnojęzyczna i różnokulturowa na lekcji jęz. francuskiego – scenariusze lekcji i inwentarze ćwiczeń.
 - b) Gra planszowa utrwalająca funkcje komunikacyjne czy problemy gramatyki.
 - c) Afisz reklamowy dla trzech stron internetowych przydatnych nauczycielom jęz. francuskiego.
 - d) Prezentacja wybranej lektury psychopedagogicznej za pomocą mapy myśli.
 - e) Redagowanie zbioru poezji lub innych tekstów – praktyczna nauka jęz. francuskiego.

- f) Praca w grupach nad wspólną powieścią:
- sensacyjną
 - o miłości.
- g) Opracowanie zbioru przysłów francuskich i ich odpowiedników polskich w wersji plastyczno-słownej.

Projekt I: „Europa na lekcjach jęz. obcego”

– materiały metodyczne dla nauczycieli (scenariusze lekcji i inwentarze ćwiczeń)

Przygotowując ten projekt, studenci przeżywali sami najważniejsze etapy edukacji interkulturowej. Dzięki tej pracy projektowej:

- zapoznali się ze specjalistyczną terminologią interkulturową,
- zrozumieli, co to jest tożsamość osobista i społeczna,
- uświadomili sobie potrzebę decentracji i spojrzenia z zewnątrz na własną kulturę,
- nauczyli się, jak stworzyć (zaplanować i zrealizować) moduł dydaktyczny na temat interkulturowości,
- stosowali nowe technologie: przepisywanie, skład i obróbka tekstu, kserowanie i składanie stron, korekta,
- poznali się lepiej dzięki pracy grupowej i w tandemach,
- nauczyli się akceptować „różnorodność” członków grupy,
- stosowali wiedzę i umiejętności w konkretnych zadaniach.

Projekt II: SEMINARIUM

Zorganizowanie seminarium na temat europejskiej polityki językowej i przygotowanie materiałów dydaktycznych przez studentów III roku sekcji języka francuskiego NKJO zrzeszonych w Kole Młodych Romanistów, jest praktyczną realizacją postulatów edukacji interkulturowej.

Było to „uczenie się w działaniu”, odkrywanie wiedzy na temat europejskiej polityki językowej (wiedza deklaracyjna), ale również nabywanie umiejętności praktycznych (wiedza proceduralna) związanych z pracą badawczą, organizacyjną, redakcyjną i edytorską (np. przygotowywanie zaproszeń i afiszy, ułożenie programu, korzystanie z nowoczesnych technologii i urządzeń technicznych, negocjacje z pracownikami uczelni i instytucjami, współpraca w grupie).

Etapy realizacji projektu: seminarium naukowe

ETAP REALIZACJI PROJEKTU	UMIĘJĘTNOŚCI
PROJEKTOWANIE	<ul style="list-style-type: none"> Propozycje pomysłów i tematów Precyzyjne sformułowanie tematu Jasne określenie celów Projektu Poszukiwanie osób lub instytucji wspierających
PLANOWANIE	<ul style="list-style-type: none"> Określenie zadań: organizacyjnych i badawczych Podział tych zadań Określenie środków, strategii do ich realizacji Dokumenty do przygotowania lub zredagowania

REALIZACJA 1. Zbieranie i opracowywanie materiałów 2. Organizacja formy działania (seminarium)	<ul style="list-style-type: none"> Poszukiwanie informacji Analiza informacji Opracowywanie informacji – przygotowywanie wystąpień. Próbne wygłoszenie referatów. Organizacja seminarium: (przygotowanie zaproszeń, plakatów i programów, zamówienie i przygotowanie sali, przygotowanie poczęstunku na przerwę kawową, kwiaty dla honorowych gości itd.)
PREZENTACJA EWALUACJA	<ul style="list-style-type: none"> Prezentacja referatów podczas seminarium.

Formy pracy w tych dwóch projektach:

FORMY PRACY	TYPY WYKONANYCH CZYNNOŚCI
Praca indywidualna	<ul style="list-style-type: none"> Wyszukiwanie informacji Redagowanie referatów Korekta Przygotowanie wystąpienia
Praca w parach	<ul style="list-style-type: none"> Zadania organizacyjne Edycja tekstu Konceptualizacja metodyczna
Praca w grupach	<ul style="list-style-type: none"> Zadania organizacyjne Konceptualizacja metodyczna

Reasumując, doświadczenie wspólnej pracy nad projektem umożliwi studentom przeżycie interkulturowości w praktyce (rozumienie drugiego człowieka, empatia, komunikowanie się z nim, współdziałanie), jest doskonałym przygotowaniem do aktywnego funkcjonowania w przyszłym życiu zawodowym.

Elżbieta Jastrzębska*

* Autorka jest kierownikiem Sekcji Języka Francuskiego NKJO

PRZYPISY:

- Prof. Stanisław Dylak – [*Nauczycielskie ideologie pedagogiczne a kształcenie nauczycieli* [in:] Kruszewski, K. (red), *Pedagogika w pokoju nauczycielskim*, WSiP, 2000
- Zawadzka Elżbieta. (1996), *Neofilolog*, czasopismo PTN, nr 13, Poznań
- Magdalena Bedyńska, Krystyna Kowalczyk w raporcie CELV *Introduction au contexte européen actuel de l'enseignement des langues* (2004), Editions du Conseil de l'Europe
- Europejski system opisu kształcenia językowego*. CODN. Warszawa: 2003
- Cadre européen commun de référence pour les langues: apprendre, enseigner, évaluer*. Strasbourg, Division des Langues Vivantes (2000), str. 84
- Kit pédagogique : tous différents, tous égaux*. Strasbourg, Centre Européen de la Jeunesse, Direction de la Jeunesse (1995), str. 47-49
- Abdallah-Preteille, M. (1997, str.126), *Education à l'altérité* [in:] *Revue des sciences de l'éducation*, vol. XXIII (1)
- Miguellez, R. (1997). *Education au dialogue: éducation pour la paix*. [in:] *Revue des sciences de l'éducation*, vol. XXIII, str. 106.
- Byram, Michael. (2003) *Identité sociale et enseignement des langues étrangères*. [in:] *Identité sociale et dimension européenne*. Wyd. Rady Europy